

**YENİLENEN PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI
ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

DÜNDEN BUGÜNE PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI

- ✓ 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinden sonra birçoğumuzun yaşamı önemli ölçüde değişmiş, yaşananlar sonrasında psikososyal destek programlarına ihtiyaç duyurulmuştur.
- ✓ İhtiyaçlar doğrultusunda 2001 yılında Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF iş birliği ile deprem, sel, kaza gibi toplumsal travmatik sonuçları olan olaylarda kullanılan «Psikososyal Destek Programları» geliştirilmiştir.
- ✓ 2001 yılında geliştirilen ve yıllardır kullanılan psikososyal destek programları toplumsal, kültürel ve teknolojik değişikliklere paralel olarak yenilenmediği için uygulama süreci içindeki uyarlamalar uygulayıcıların kişisel danışmanlık becerileri ile sınırlı kalmıştır.

DÜNDEN BUGÜNE PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI

- ✓ Mevcut programın zenginleştirilmesi ve kültürel bağlama daha duyarlı hale getirilmesi gereğinden yola çıkarak Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF iş birliği ile 2001 yılında hazırlanan ve halen uygulanmakta olan psikososyal destek programlarının yenilenmesini ve yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla Kasım 2017 tarihinde Psikososyal Destek Programlarının Yenilenmesi Projesi başlatılmıştır.

KISA CA SÜREÇ ÖZETİ

1.AŞAMA

15-19 AĞUSTOS 2016 - GENEL ÇALIŞTAY - İSTANBUL

2.AŞAMA

03 KASIM 2017 – PLANLAMA TOPLANTISI - ANKARA

3.AŞAMA

**13/14 KASIM.2017 -04/05 ARALIK 2018 – ODAK GRUPLAR 7 ADET-
DİYARBAKIR ,VAN, İSTANBUL, İZMİR, ANTALYA, SAMSUN, KONYA**

4.AŞAMA

18-22 ARALIK 2017 – MEVZUAT HAZIRLAMA - ANKARA

5.AŞAMA

**08/12 OCAK 2018- 26/28 ŞUBAT 2018- İÇERİK HAZIRLAMA
3 ADET – İSTANBUL,ANKARA(2)**

6.AŞAMA

24-27 NİSAN 2018 - PİLOT UYGULAMA ÇALIŞTAYI - ANKARA

7.AŞAMA

14-25 MAYIS 2018 – PİLOTLAMA - 26 İL

8.AŞAMA

**26-30 HAZİRAN 2018– DEĞERLENDİRME
ÇALIŞTAYI - ANTALYA**

KISACA SÜREÇ ÖZETİ

9.AŞAMA

**PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI
KİTAPLARININ BASIMI**

10.AŞAMA

**03-07 Aralık 2018 - PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI EĞİTİCİ
EĞİTİMİ - ANKARA**

11.AŞAMA

**21-25 Ocak 2019 - PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI EĞİTİCİ
EĞİTİMİ - ANKARA**

12.AŞAMA

**08 MART 2019 - İLLERDEN GELEN MEB YÖNETİCİLERİNE VE DİĞER
PAYDAŞLARLA PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI TANITIM VE
BİLGİLENDİRME TOPLANTISI - ANKARA**

ÇIKTILAR

- ✓ Yürütölen alışmalar sonucunda Psikososyal Önceyici Destek Programı ve Psikososyal Güçlendirici Destek Programı (göç, terör, cinsel istismar, intihar, ölüm-yas, doğal afet travmaları) ve Psikososyal Destek Programı Uygulama Kılavuzu kitapları hazırlanarak basımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Yönergesi hazırlanarak onaylanmıştır.

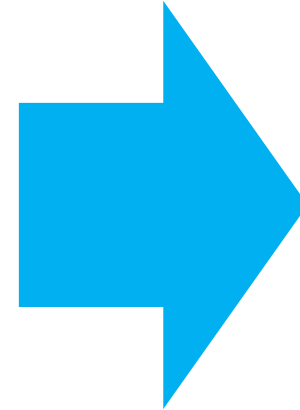

ÇIKTILAR

1 Adet
Psikososyal
Önleyici Destek
Programı
Kitabı,

6 Adet
Psikososyal
Güçlendirici
Destek
Programı
Kitabı,

1 Adet
Psikososyal
Destek
Programı
Kılavuzu,

Basılmıştır.

*Ayrıca Psikososyal Destek Programı Yönergesi
Hazırlanmıştır.*

HAZIRLANAN YENİ PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI

Psikososyal Önleyici Destek Programı Kitabı,

- ✓ Önleyici kitapta, tüm travma türlerine yönelik **teorik bölüm** ve **etkinlikler** yer almaktadır.
- ✓ **Önleyici etkinlikler;** olaydan önce bireylerin olaya karşı hazır bulunuşluk düzeylerini artırmaya yönelik, baş etme becerilerini geliştirici, olayın bireyler üzerinde oluşturabileceği zararı azaltmayı hedefleyen etkinliklerdir.

Kitapta:

- ✓ 17 adet etkinlik (öğrenci-öğretmen-veli)
- ✓ 11 adet **özel eğitim** etkinliği (öğrenci-veli)
- ✓ 13 adet **ısınma etkinliği** olmak üzere toplam 41 adet etkinlik yer almaktadır.

HAZIRLANAN YENİ PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI

Psikososyal Güçlendirici Destek Programı Kitabı (6 Adet)

- ✓ **Güçlendirici kitap**, 6 farklı travma türüne yönelik **6 ayrı kitap** biçiminde oluşturulmuştur. Oluşturulan kitaplarda yer alan travma türleri; **Doğal Afet, Ölüm-Yas, İntihar, Cinsel İstismar, Terör, Göç'tür.**
- ✓ Bu kitapların her birinde ilgili travma türüne yönelik **teorik bölüm ile önleyici ve güçlendirici etkinlikler** yer almaktadır. Önleyici kitapta yer alan etkinliklere ek olarak güçlendirici kitaplarda da **önleyici etkinliklere yer** verilmiştir. Bu etkinlikler, uygulayıcının görev yerindeki **bölgesel özellikler** dinamikler göz önünde bulundurularak uygulanması için oluşturulmuştur.
- ✓ **Güçlendirici etkinlikler ise;** kişilerin duygularını ifade etmelerini, travmatik olay sonrası oluşabilecek stres tepkilerini anlamlandırmalarını, normalleştirmelerini, olumlu başa çıkma yöntemlerini kullanmalarını sağlamaya yönelik oluşturulan etkinliklerdir.
- ✓ Her kitapta 13 Adet ısınma etkinliği yer almaktadır.

PSİKOSOSYAL GÜÇLENDİRİCİ DESTEK PROGRAMI ETKİNLİK DAĞILIMI

TRAVMA TÜRÜ	ÖNLEYİCİ ETKİNLİK SAYISI	GÜÇLENDİRİCİ ETKİNLİK SAYISI	TOPLAM
DOĞAL AFET	17	11	28
ÖLÜM-YAS	15	14	29
İNTİHAR	10	5	15
CİNSEL İSTİSMAR	19	5	24
GÖÇ	15	8	23
TERÖR	12	11	23
TOPLAM	88	54	142

ISINMA ETKİNLİKLERİ

- ✓ Kullanılması zorunlu olmayan, uygulayıcının ihtiyaç hissettiğinde uygulayabileceği 13 adet ısınma etkinliğine de kitaplarda yer verilmiştir.

PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI UYGULAMA KILAVUZU

- ✓ Kılavuz psikososyal destek programları kapsamında yürütölen hizmetlerin daha verimli sunulması için hazırlanmıştır.
- ✓ Kılavuz ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan “Psikososyal Destek Programları” içerisinde yer alan etkinliklerin uygulayıcılar tarafından etkili bir biçimde uygulanması ve uygulamada birliğin sağlanması amaçlanmıştır.
- ✓ Kılavuzda; Psikososyal Müdahale Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi, Mevcut Psikososyal Destek Programını Yenileme ve Yaygınlaştırma Nedenleri, Programın Hazırlanma Süreci, Etkinlikler Uygulanırken Dikkat Edilecek Noktalar, Özel Eğitim İhtiyacı Olan Öğrencilerle Yapılan Çalışmalarda Dikkat Edilecek Noktalar ve Etik İlkeler gibi başlıkların yanı sıra okullarda “Okul Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi” tarafından akut dönemde/olayın hemen sonrasında yapılması gerekenler ile ilgili bilgilendirmelere de yer verilmiştir.

TRAVMA / KRİZ VE TRAVMATİK OLAY

- ✓ **Travma/Kriz:** Zorlu, örseleyici ve/veya tehdit olarak algılanan durum ya da olaya bağılı olarak bireyin baş etme becerilerinin yetersiz kaldığı, kişisel iyilik hâlinin ve/veya psikolojik sağlığının bozulduğu, genellikle yoğun belirsizliklerin yaşandığı karmaşık süreci,
- ✓ **Travmatik Olay:** Ani, beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan, bireyin baş etme potansiyelini etkisiz kılan, kendisinin veya yakınlarının yaşamını, fiziksel/bilişsel/duygusal bütünlüğünü tehdit eden ve/veya toplumu etkileyen olayı/durumu, ifade eder.

PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ YÖNERGESİ

Amaç:

Rehberlik hizmetleri kapsamında yürütölen psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik iş ve işlemleri düzenlemektir

PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ YÖNERGESİ

Kapsam:

Doğal afetler ile kaza, ihmal, istismar, intihar, şiddet, savaş, terör ve göç gibi travmatik olaylardan önce, olay anında ve sonrasında gerçekleştirilen **psikolojik ve sosyal destek** sağlamak üzere sunulan hizmetlerin tümünü kapsar.

PSİKOSOSYAL DESTEK HİZMETLERİNDE GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR YÖNERGEYE GÖRE KİMLERE VERİLMİŞTİR?

- ✓ Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- ✓ İl Millî Eğitim Müdürlükleri
- ✓ İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri
- ✓ Rehberlik ve Araştırma Merkezleri
- ✓ Okul Müdürlükleri
- ✓ Rehberlik Servisleri
- ✓ Öğretmenler

YÖNERGEYE GÖRE KURULMASI GEREKEN EKİPLER

- ✓ İl Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi
- ✓ İlçe Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi
- ✓ Okul Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi

TEŞEKKÜRLER

*ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ*